

ΠΕΡΙΛΗΨΗ 3^{ου} ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ Εξέλιξη χωρικής αντίληψης

PROJECT - DESIGN : ΟΙ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

Διάκριση μεταξύ ενός **υλοποιημένου κτίσματος** και της **πρόθεσης** που οδηγεί στη γέννησή του. Στην Αναγέννηση εμφανίζεται για πρώτη φορά ο όρος **disegno** με τη διπλή σημασία

- ✓ την πρόθεση σχεδιασμού
- ✓ Την χωρική έκφραση της πρόθεσης αυτής

Ανάλογοι όροι εμφανίζονται και στα γαλλικά (Dessein) και αγγλικά (design).

Η μετάβαση στην σύγχρονη εποχή της ηγεμονίας της εικόνας ως μέσου αναπαράστασης και επικοινωνίας δεν υπήρξε απλώς μια υπόθεση τεχνικών επινοήσεων αλλά μια διαδικασία αλλαγών στα γνωστικά πεδία τα σχετικά με:

- ✓ την ιατρική,
- ✓ τη φυσιολογία του σώματος,
- ✓ τη φυσική
- ✓ και την οπτική,

που επέτρεψε την ανάπτυξη νέων εννοιών και συλλήψεων που διαμόρφωσαν την οπτική κουλτούρα της κάθε εποχής.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΡΧΑΙΟ ΚΟΣΜΟ ΣΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Οι προσεγγίσεις της αρχαίας ελληνικής και της ισλαμικής οπτικής ανακεφαλαιώνονται στις εξής γενικές αρχές:

- ✓ το φαινόμενο της όρασης οφείλεται σε πρόσληψη του φωτός που στέλνει το αντικείμενο προς το ανθρώπινο μάτι (θεωρία της πρόσληψης).
- ✓ το φαινόμενο της όρασης οφείλεται σε εκπομπή φωτός από τον οφθαλμό προς τον περιβάλλοντα χώρο (θεωρία της εκπομπής).
- ✓ στο φαινόμενο της όρασης συμμετέχει ενεργά ο παρεμβαλλόμενος ανάμεσα στον παρατηρητή και το αντικείμενο χώρος.
- ✓ Η οπτική εντύπωση μεταδίδεται ακαριαία.

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ: ΣΥΣΤΗΜΑ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗΣ

Την περίοδο της Αναγέννησης, με την ανακάλυψη του συστήματος της προοπτικής, το βλέμμα αποκτά υποκείμενο, τον άνθρωπο. Ο συνδυασμός ματιού και μαθηματικής λογικής:

- ✓ Ενοποιεί και συστηματοποιεί την φύση δημιουργώντας ένα ομογενοποιημένο χώρο και μετρήσιμο χώρο.
- ✓ Επιτρέπει την κατασκευή αντιγράφων της φύσης.

Η Προοπτική προϋποθέτει:

Αυστηρή, τεχνική περιγραφή του κτηρίου (κατόψεις, όψεις) γεγονός που συνεπάγεται **μετρήσεις**.

Προκαθορισμός των στοιχείων του κτηρίου, που οδηγεί στην **προαναπαράσταση**.

ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ

Ο όρος περιγράφει το σύνολο των πολιτιστικών κινημάτων που εμφανίστηκαν στην Δυτική κοινωνία στα τέλη του 19ου και στις αρχές του 20ού αιώνα.

Ο Μοντερνισμός ήταν μία αντίδραση στις συντηρητικές αξίες του Ρεαλισμού. Απέρριπτε και παρωδούσε την παράδοση ή την χρησιμοποιούσε υπό νέες οπτικές γωνίες και ερμηνεύσεις.

Ο Μοντερνισμός απέρριπτε την "σιγουριά" της Αναγέννησης καθώς και την έννοια ενός συμπονετικού, παντοδύναμου Θεού και επικροτούσε τα αφηρημένα, αντισυμβατικά νέα ήθη, που κατέφθασαν με την αλλαγή του αιώνα.

Βασικά στοιχεία της εποχής:

- ✓ Βιομηχανική ανάπτυξη
- ✓ Ταχύτατη ανάπτυξη μεγαλουπόλεων
- ✓ Μέσα μαζικής μεταφοράς

ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΥ

- ✓ Κατασκευή υψηλών κτηρίων
- ✓ Μηχανική κίνηση (ασανσέρ)
- ✓ Ανάπτυξη μαζικών μέσων επικοινωνίας

Ανάπτυξη νέων τύπων κτηρίων:

- ✓ Εμπορικές στοές
- ✓ Πολυκαταστήματα
- ✓ Σιδηροδρομικοί σταθμοί
- ✓ Εργοστάσια
- ✓ Πανοράματα

ΙΜΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΣ

Από την απόδοση της πραγματικότητας στην απόδοση των συναισθημάτων. Στη διάρκεια της Ρομαντικής περιόδου (τέλη 18^{ου}- αρχές 19^{ου}), μεταβαίνουμε από τον μαθηματικά ελεγχόμενο προοπτικό χώρο της αναγέννησης στην απόδοση της φαντασίας του καλλιτέχνη.

ΤΟ ΝΕΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ

- ✓ Αστικό μυθιστόρημα
- ✓ Μπωντλιέρ
- ✓ Βάλτερ Μπένγκιαμιν
- ✓ Ο περιπατητής – flâneur

Ο παρατηρητής του 19ου αιώνα, εποχή της νεωτερικότητας, ζούσε σε ένα αποσπασματικό αστικό χώρο και βίωνε νέες χωροχρονικές εμπειρίες: νέους τρόπους μετακίνησης,

επικοινωνίας, παραγωγής, κατανάλωσης και εκλογίκευσης. Η νέα αστική εμπειρία χαρακτηρίζεται από αποσπασματικότητα και πολλαπλότητα. Για τον Μπένγιαμιν η ζωή της νεωτερικότητας βασίζεται περισσότερο στα γεγονότα της καθημερινής ζωής παρά στις πεποιθήσεις.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟ ΑΙΩΝΑ

Στον εικοστό αιώνα, οι εξελίξεις στη Φυσική και οι μεταβολές στη θεώρηση του κόσμου καθορίστηκαν από δύο μεγάλες θεωρητικές επαναστάσεις:

- ✓ Τη θεωρία της σχετικότητας που αφορούσε τον μακρόκοσμο
- ✓ Τη θεωρία των κβάντων, που αφορά τον αόρατο μικρόκοσμο

Η πρώτη εισάγει τη σχετικότητα της παρατήρησης. Ο χώρος στη σύγχρονη φυσική γίνεται αντιληπτός από ένα κινούμενο σημείο αναφοράς.

Η δεύτερη εισάγει τον παρατηρητή ως αποφασιστικό παράγοντα που επηρεάζει όχι μόνο τη γνώση αλλά και την ίδια την εξέλιξη των φυσικών φαινομένων.

Οι εξελίξεις στο χώρο της επιστήμης οδήγησαν σε μια διαφορετική αντίληψη των εννοιών του χώρου και του χρόνου. Οι αντιλήψεις αυτές επηρέασαν τόσο τα καλλιτεχνικά κινήματα των αρχών του 20^{ου} αιώνα όσο και τα αντίστοιχα κινήματα στην αρχιτεκτονική.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ

Αντίληψη του χώρου, οπτική κουλτούρα, σχεδιασμός, προοπτική